

Поняття спеціальної правоохоронної діяльності

Особливість предмета спеціальної правоохоронної діяльності полягає у пріоритетному виконанні заходів саме із захисту конституційного порядку, національної безпеки, виявлення, розслідування та запобігання кримінальним правопорушенням, виконання покарань.

Діяльність спеціальних правоохоронних органів є інструментом керівництва держави у вирішенні питань політичної, економічної, інформаційної, фінансової безпеки держави. У цьому процесі спеціальні правоохоронні органи уповноважені використовувати відповідно до закону гласні й негласні пошукові, розвідувальні та контррозвідувальні заходи із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів, їм надано право здійснювати оперативно-розшукову діяльність.

Отже, спеціальною правоохоронною діяльністю є діяльність спеціальних правоохоронних органів (оперативних підрозділів) в інтересах безпеки суспільства і держави, забезпечення кримінального судочинства з підстав та у межах, визначених національним законодавством.

Відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» (ст. 5) оперативно-розшукова діяльність здійснюється оперативними підрозділами: Національної поліції – підрозділами кримінальної та спеціальної поліції; Державного бюро розслідувань – внутрішньої безпеки, забезпечення особистої безпеки; Служби безпеки України – контррозвідкою, військовою контррозвідкою, захисту національної державності, спеціальними підрозділами по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю, оперативно-технічними, внутрішньої безпеки, оперативного документування, боротьби з тероризмом і захисту учасників кримінального судочинства та працівників правоохоронних органів; Служби зовнішньої розвідки України – агентурної розвідки, оперативно-технічними, власної безпеки; Державної прикордонної служби України – розвідувальним органом спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у справах охорони державного кордону (агентурної розвідки, оперативно-технічним, власної безпеки), оперативно-розшуковими підрозділами відповідно спеціально

уповноваженого центрального органу виконавчої влади у справах охорони державного кордону та його територіальних органів, підрозділами з охорони державного кордону органів охорони державного кордону та Морської охорони, забезпечення внутрішньої безпеки, забезпечення власної безпеки, оперативного документування та оперативно-технічними; управління державної охорони – підрозділом оперативного забезпечення охорони виключно з метою забезпечення безпеки осіб та об'єктів, щодо яких здійснюється державна охорона; органів доходів і зборів; органів і установ виконання покарань та слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України; розвідувального органу Міністерства оборони України – оперативними, оперативно-технічними, власної безпеки; Національного антикорупційного бюро України – детективів, оперативно-технічними, внутрішнього контролю.

Цей перелік уповноважених органів є вичерпним. У законодавстві визначено, що вказана діяльність іншими підрозділами зазначених органів не допускається. Працівники інших підрозділів можуть залучатися лише для виконання окремих доручень.